

Bruxelles, 18.10.2019.
COM(2019) 496 final

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Grčkoj

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Odluka se odnosi na mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske Unije (EUSF) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002.¹ (dalje u tekstu „Uredba”) u iznosu od 4 552 517 EUR radi pružanja pomoći Grčkoj nakon katastrofalnih poplava i odrona u toj zemlji u 2019. Ta će se mobilizacija u potpunosti financirati djelomičnom upotrebom odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje koja su već unesena u proračun za 2019. za pokrivanje predujmova, nakon što se odbije već isplaćeni predujam od 455 252 EUR. Stoga nije potrebna izmjena proračuna.

2. INFORMACIJE I UVJETI

U razdoblju od 23. do 26. veljače 2019. iznimno obilne kiše i oluje pogodile su Kretu, posebno zapadni dio otoka. Poplave i odroni odnijeli su ljudske živote te imali katastrofalne posljedice na infrastrukturu i gospodarske aktivnosti, osobito na cestama i u poljoprivredi.

- (1) Grčka je 15. svibnja 2018. podnijela zahtjev za doprinos iz EUSF-a, poštujući rok od 12 tjedana od nastanka prve štete. Kao kriterij za podnošenje zahtjeva navedena je „regionalna prirodna katastrofa” u skladu s člankom 2. stavkom 3. Uredbe.
- (2) Katastrofa je prirodnog podrijetla i stoga je obuhvaćena područjem primjene EUSF-a.
- (3) Grčka je procijenila ukupnu izravnu štetu na 182,1 milijun EUR. Šteta nastala na Kreti čini 2,1 % BDP-a predmetne regije razine NUTS 2, regije Kriti, što je iznad praga od 129,8 milijuna EUR, tj. 1,5 % regionalnog BDP-a, utvrđenog u Uredbi.
- (4) Grčka je u zahtjevu zatražila isplatu predujma u skladu s člankom 4.a Uredbe. Komisija je 19. srpnja 2019. donijela Provedbenu odluku C(2019) 5514 kojom je Grčkoj dodijeljen predujam u iznosu od 455 252 EUR, što čini 10 % očekivanog financijskog doprinosa iz Fonda, i taj je predujam u cijelosti isplaćen Grčkoj.
- (5) Grčka su tijela u zahtjevu detaljno opisala stanje nakon ekstremnih vremenskih nepogoda i napore koje su poduzela kako bi pomogla pogođenom stanovništvu. Poplava uzrokovana ciklonom koji je pogodio Kretu 23. veljače odnijela je jedan ljudski život i prouzročila veliku štetu, uglavnom u okruzima Chania i Rethymnon, u kojima je zabilježena najveća kumulativna količina kiše. Najveću štetu pretrpjeli su općinska i regionalna cestovna mreža, uključujući sjevernu autocestu na Kreti, usjevi i stoka u ruralnoj proizvodnji, ali i privatna kućanstva. Oštećeno je sedam mostova, od kojih se jedan potpuno urušio. Zbog desetaka odrona i srušenih stabala blokirane su ceste i čitava su područja postala nepristupačna. Erozija je uzrokovala probleme na nasipima i uništila sustave odvodnje. Oštećena je i elektroenergetska mreža.
- (6) Grčka je procijenila da troškovi hitnih operacija i operacija obnove koje su prihvatljive na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe iznose 173,9 milijuna EUR te ih je prikazala raščlanjeno po vrsti operacija. Najveći udio (više od 145 milijuna EUR)

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije (SL L 311, 14.11.2002., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 661/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (SL L 189, 27.6.2014., str. 143.).

odnosi se na troškove obnove prometne infrastrukture (ceste i mostovi), nakon čega slijede troškovi čišćenja u iznosu od 20 milijuna EUR.

- (7) Grčka tijela potvrdila su da prihvatljivi troškovi nisu pokriveni osiguranjem.
- (8) Pogođena regija pripada „tranzicijskim regijama” u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova (2014.–2020.). Grčka tijela u svojem zahtjevu nisu obavijestila Komisiju da namjeravaju prenamijeniti sredstva iz programa u okviru fondova ESI za mjere oporavka.
- (9) Grčka nije aktivirala Mehanizam Unije za civilnu zaštitu.
- (10) Kada je riječ o provedbi zakonodavstva Unije u području sprečavanja rizika od katastrofa i upravljanja njime, trenutačno se ne vodi nikakav postupak zbog povrede.
- (11) U kontekstu provedbe Direktive 2007/60/EZ o procjeni i upravljanju rizicima od poplava donesene su sljedeće mjere: Izvješće o preliminarnoj procjeni rizika od poplava (ožujak 2012.), identifikacija potencijalnih područja visokog rizika od poplava u 14 vodnih područja zemlje te ažuriranje Izvješća o preliminarnoj procjeni rizika od poplava (studen 2012.). Ažurirana je preliminarna procjena rizika od poplava za riječni sliv rijeke Evros (studen 2014.). Dovršena je procjena rizika i opasnosti od poplava za 14 vodnih područja (ožujak 2017.). Planovi upravljanja rizicima od poplava za sva vodna tijela u zemlji, uključujući plan upravljanja rizicima i opasnostima od poplava za Kretu.

2.5 Zaključak

Zbog prethodno navedenih razloga katastrofa iz zahtjeva Grčke ispunjava uvjete za mobilizaciju EUSF-a navedene u Uredbi.

3. FINANCIRANJE IZ SREDSTAVA EUSF-A DODIJELJENIH ZA 2019.

Uredbom Vijeća (EU, EURATOM) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013., kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020.² (dalje u tekstu „Uredba o VFO-u”), a posebno njezinim člankom 10., omogućuje se mobilizacija EUSF-a do godišnje gornje granice od 500 000 000 EUR (u cijenama iz 2011.). Točkom 11. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju³ utvrđuju se modaliteti za mobilizaciju EUSF-a.

Budući da je glavni razlog za osnivanje EUSF-a bila solidarnost, Komisija smatra da bi pomoć trebala biti progresivna. To znači da bi, u skladu s dosadašnjom praksom, za dio štete koji premašuje prag za mobilizaciju EUSF-a za „prirodne katastrofe velikih razmjera” (tj. 0,6 % BND-a ili 3 milijarde EUR u cijenama iz 2011., ovisno o tome koji je iznos manji) intenzitet pomoći trebao biti veći od onoga za štetu do tog praga. Primijenjena stopa za utvrđivanje dodijeljenih sredstava za katastrofe velikih razmjera u prošlosti je bila 2,5 % ukupne izravne štete ispod praga i 6 % za dio štete iznad praga. Za regionalne katastrofe i katastrofe prihvaćene u okviru odredbe o „susjednoj zemlji” stopa iznosi 2,5 %.

² Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

³ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

Doprinos ne smije premašiti procijenjene ukupne troškove prihvatljivih operacija. Metodologija za izračun pomoći navedena je u Godišnjem izvješću o EUSF-u za razdoblje 2002.–2003. te su je prihvatili Vijeće i Europski parlament.

Na temelju zahtjeva koji je podnijela Grčka financijski doprinos iz EUSF-a, izračunan na temelju procjene ukupne izravne nastale štete, iznosi:

Država članica	<i>Kategorizacija katastrofe</i>	<i>Ukupna izravna šteta (u milijunima EUR)</i>	<i>Prag za katastrofe velikih razmjera (u milijunima EUR)</i>	<i>2,5 % izravne štete do praga (u EUR)</i>	<i>6 % izravne štete iznad praga (u EUR)</i>	<i>Ukupni predloženi iznos pomoći (u EUR)</i>	<i>Isplaćeni predujam (u EUR)</i>
GRČKA	<i>Regionalna (članak 2. stavak 3.)</i>	182,1	1 086,1	4 552 517	—	4 552 517	455 252
UKUPNO						4 552 517	455 252

U skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o VFO-u ukupni iznos raspoloživ za mobilizaciju EUSF-a na početku 2019. bio je 851 082 072 EUR, što odgovara zbroju dodijeljenih sredstava za 2019. u iznosu od 585 829 691 EUR, uvećano za preostala dodijeljena sredstva za 2018. u iznosu od 265 252 381 EUR koji nije potrošen te je prenesen u 2019.

U ovom se trenutku u 2019. može mobilizirati iznos od 557 530 278 EUR. To odgovara ukupnom raspoloživom iznosu za mobilizaciju EUSF-a na početku 2019. (851 082 072 EUR) umanjeno za iznos prethodne mobilizacije⁴ (293 551 794 EUR). U skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o VFO-u, 25 % izvorno dodijeljenih sredstava za 2019. treba ostati na raspolaganju do listopada 2019. Međutim, budući da će se predviđeni iznos isplatiti Grčkoj nakon 1. listopada, ta odredba u ovom slučaju nije relevantna.

Trenutačno raspoloživ iznos u okviru Fonda solidarnosti:	
Godišnja dodijeljena sredstva za 2019.	585 829 691 EUR
Uvećano za nepotrošeni iznos dodijeljenih sredstava za 2018. prenesen u 2019.	+265 252 381 EUR
Umanjeno za iznos koji je mobiliziran za Rumunjsku, Italiju i Austriju (IP 3)	–293 551 794 EUR
UKUPNA raspoloživa sredstva do prosinca 2019.	557 530 278 EUR

⁴ Usvojeni tekstovi P9_TA-PROV(2019)0013 i P9_TA-PROV(2019)0014.

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Grčkoj

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije⁵, a posebno njezin članak 4. stavak 3.,

uzimajući u obzir Međuinstitucionalni sporazum od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju⁶, a posebno njegovu točku 11.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Fondom solidarnosti Europske unije („Fond”) Uniji se želi omogućiti da brzo, učinkovito i fleksibilno reagira na izvanredne situacije kako bi pokazala solidarnost sa stanovništvom regija pogođenih prirodnim katastrofama.
- (2) Sredstva Fonda ne smiju prijeći maksimalni godišnji iznos od 500 000 000 EUR (u cijenama iz 2011.), kako je utvrđeno člankom 10. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013⁷.
- (3) Grčka je 15. svibnja 2019. podnijela zahtjev za mobilizaciju Fonda nakon iznimno obilnih kiša i oluja koje su od 23. do 26. veljače 2019. pogodile Kretu te uzrokovale poplave i odrone.
- (4) Zahtjev Grčke ispunjava uvjete za osiguravanje financijskog doprinosa iz Fonda kako su utvrđeni člankom 4. Uredbe (EZ) br. 2012/2002.
- (5) Stoga bi trebalo mobilizirati sredstva iz Fonda kako bi se osigurao financijski doprinos za Grčku.
- (6) Odlukom (EU) 2019/277 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ mobiliziran je Fond kako bi se osigurao iznos od 50 000 000 EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje radi plaćanja predujmova za financijsku godinu 2019. Ta su odobrena sredstva iskorištena tek u vrlo ograničenoj mjeri. Stoga je moguće financirati puni iznos ove mobilizacije Fonda preraspodjelom odobrenih sredstava raspoloživih za plaćanje predujmova u općem proračunu Unije za financijsku godinu 2019.

⁵ SL L 311, 14.11.2002., str. 3.

⁶ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

⁷ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. (SL L 347, 20.12.2013., str. 884.).

⁸ SL L 54, 22.2.2019., str. 5.

- (7) Radi što brže mobilizacije Fonda ova bi se Odluka trebala primjenjivati od datuma njezina donošenja,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

U okviru općeg proračuna Unije za financijsku godinu 2019. mobilizira se Fond solidarnosti Europske unije kako bi se Grčkoj stavio na raspolaganje iznos od 4 552 517 EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje.

Iznos za mobilizaciju iz prvog stavka financira se odobrenim sredstvima koja su mobilizirana za plaćanje predujmova u proračunu Unije za financijsku godinu 2019. Raspoloživa odobrena sredstva za plaćanje predujmova smanjuju se na odgovarajući način.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od ... [*datum donošenja*]**.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Za Vijeće

** Datum unosi Parlament prije objave u SL-u.